

Rammen for kongressen var Det tauriske Palæ, bygget i 1780'erne til Katarina II's favorit fyrst Potjomkin af Taurien (Krim) og 1906-17 rigsdumaens sæde. Arrangementet havde samme dyder og mangler som i Moskva – i ekskursionsmæssig henseende har Leningrad med omgivelser dog et klart fortrin. Professor V. A. Vinogradov belyste i det indledende foredrag Lenins betydning for den økonomiske videnskabs udvikling.

Også på denne kongres var sektionsarbejde en nødvendighed. I alt arbejdedes der i 9 sektioner, men dog således, at kun 4 holdt møder samtidig. Sektion I behandlede den økonomiske tænkings historie, teorierne om økonomisk udvikling og deres betydning for den økonomiske politik – et emne, hvor indlæggene uundgåeligt måtte blive præget af ideologiske synspunkter. I andre sektioner drøftedes økonomisk planlægning, arbejdskraft og befolkning, penge og kredit, ejendomsformer under det feudale system og kapitalismens oprindelse, kontinentale handelsforbindelser over Eurasien før jernbanerne, den antikke verdens økonomiske historie, problemer vedrørende modernisering af den økonomiske og sociale struktur i multi-sektorale økonomier, og endelig i sektion IX, som lededes af professor K. Glamann, København, metodologiske problemer, hvoraf især spørgsmålet om koordination af dataindsamling og -behandling vakte stor opmærksomhed. Drøftelserne af dette vigtige emne har utvivlsomt givet resultater af blivende værdi, medens der nok må lægges dæmper på optimismen, når flere af de øvrige sektioners arbejde skal vurderes. Også her udfoldedes dog bemærkelsesværdigt initiativ, således i den af professor H. Kellenbenz, Köln, ledede sektion VI om de kontinentale handelsveje, hvor generalsekretæren for den internationale økonomisk-historiske association, professor J.-F. Bergier, Zürich, fremlagde et arbejdsprogram, som vil tjene til at stimulere og systematisere forskningen på dette forsømte område.

I Moskva var deltagerantallet ca. 4.000, heraf halvdelen udenlandske historikere, 1.400 fra Sovjetunionen og 600 pårørende, hvoraf hovedparten var russere. I Leningrad deltog ca. 1.500, fordelt på nogenlunde tilsvarende måde. Det danske deltagerantal var i Moskva 38, i Leningrad lidt større. Begge steder udgjorde danskerne det største skandinaviske kontingent.

Som vanligt hørtes ved afslutningen af kongresserne adskillige bemærkninger om, at disse mammut-møder bør ophøre og erstattes af sagligt afgrænsede symposier, hvor deltagerantallet er mere begrænset og udbyttet som følge heraf væsentligt større. Der er megen sandhed heri, og antallet af internationale symposier er da også i stadig vækst. De store internationale kongressers tid er dog endnu ikke forbi. XIV internationale historikerkongres skal efter planen afholdes i Washington, D.C., i 1975. Den internationale økonomisk-historiske association, hvis præsident efter Leningrad-mødet er professor K. Glamann, har truffet den prisværdige beslutning at opgive tilknytningen til de almindelige kongresser og har indbudt til møde i København i 1974.

SVEND ELLEHØJ

FASTELAVNS søndag og mandag 1969 afholdtes et dansk historikermøde i Odense, arrangeret af Fællesudvalget for historisk Forskning. Fællesudvalget blev nedsat af et historikermøde i København december 1967. Dets første formand var pro-

fessor Svend Ellehøj, som efter mødet i 1969 afløstes af rigsarkivar Johan Hvidtfeldt. Igangsættereren var universitetslektor, arkivar Erik Stig Jørgensen, udvalgets energiske sekretær. Han fremsatte i en kronik i *Information* og senere på mødet i København nogle synspunkter vedrørende mulighederne for en forbedring af historieforskningens vilkår og for en koordinering af forskningen. Fællesudvalget påtog sig at undersøge disse muligheder og i første omgang at arrangere det nævnte møde i Odense. Det samlede henved 200 deltagere, hvoraf en fjerdedel var studenter, og blev meget vellykket. Mødets foredrag og indledninger in extenso, referater af diskussionerne samt en række skriftlige »institutionsrapporter« fra arkiver, biblioteker, institutter, museer, selskaber og foreninger om igangværende og planlagt forskning foreligger nu trykt i *Det danske Historikermøde i Odense 16.-17. Februar 1969* (Redaktion: Svend Ellehøj, Harald Ilsoe og Erik Stig Jørgensen. Udgivet af Fællesudvalget for historisk Forskning (Adresse: Rigsarkivet) 1970. 231 s. 30 kr.). Bogen bringer talrige nyttige oplysninger og mange inspirerende oplæg.

Odensemødets formål var at drøfte mulighederne for gennem samarbejde at få løst større forskningsopgaver, og en del sådanne blev omtalt i de otte sektioner som på mødet behandlede hver sit emne fra kulturhistorie i dansk middelalder til forskningens anvendelse af EDB. Nogle projekter var på planlægningsstadiet eller var så småt begyndt at blive realiseret: den fællesnordiske ødegårdsundersøgelse, en dansk historisk statistik, et historisk atlas for Danmark, studiet af dansk partivæsens opkomst og udvikling 1866-1915. Andre var fremtidsmusik, men ikke af den grund mindre tiltrækkende, bl. a. en række forslag til udforskning af den centrale og lokale administration før 1660. Især i forbindelse med diskussionen af institutionsrapporterne og af professor Jörgen Weibulls foredrag om forskningens organisation drøftedes desuden væsentlige principspørgsmål, først og fremmest forholdet mellem team-work eller gruppearbejde og individuel forskning. Et andet vigtigt spørgsmål var historieforskningens betydning for samfundet og det dermed sammenhængende problem om forskningspolitikken, jfr. Erik Lönnroths, Sivert Langholms og Hans Landbergs indlæg på metodekonferencen på Hindsgavl juni 1969, trykt i svensk *Historisk Tidskrift* 1969, s. 413-35.

Næste møde afholdes i Odense 21.-22. februar 1971. Det vil bl. a. få forelagt en række rapporter om de enkelte historikers igangværende og planlagte forskning samt et udkast til statutter for Fællesudvalget.

POVL BAGGE

FØRSTE fællesnordiske sommerkursus for historiestuderende afholdtes i Uppsala i sommeren 1966 (se HT 12. rk. II, s. 205). I forlængelse heraf afholdtes i sommeren 1968 kurser i København og Helsingfors for at give yderligere arbejdsgrundlag for den »ekspertkomité«, der i efteråret skulle tage endelig stilling til kursusvirksomhedens fortsatte eksistens.

Sommerkurset i Helsingfors fandt sted i dagene fra d. 6. til d. 19. juni. Kursets tema var »Finlands historie under autonomien 1809-1917«. Undervisningen var stort set i for høj grad præget af rutine, og var for snævert bundet til kursus-temaets tidsmæssige begrænsning. Emnet var formodentlig valgt for gennem